

Kontaktperson

Naturskyddsenheten

Johan Johnmark

010 - 224 10 10 (vxl)

skane@lansstyrelsen.se

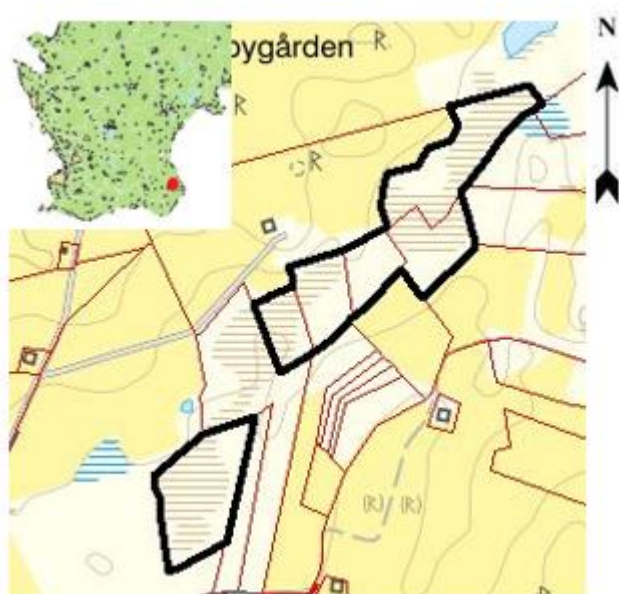
Beslut om bildande av naturreservatet Karlaby mosse i Simrishamns kommun, Skåne län

Länsstyrelsens beslut

Med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken (1998:808) förklarar Länsstyrelsen det område som anges med kraftig svart heldragen linje på bifogad karta, bilaga 1, som naturreservat. Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Naturreservatets gränser ska märkas ut i fält enligt Naturvårdsverkets anvisningar.

För att uppnå och tillgodose syftet med naturreservatet ska de föreskrifter gälla, som anges nedan med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ miljöbalken samt 22 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m.

I enlighet med 3 § förordning om områdesskydd enligt miljöbalken m.m., fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan, bilaga 4.

Figur 1 Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:10 000.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Uppgifter om naturreservatet

Namn:	Karlaby mosse
Kommuner:	Simrishamn
Natura 2000-ID:	Området är föreslaget år 2015 till Regeringen som Natura 2000 område
DOS-ID ¹	1127532
Gränser:	Området begränsas av mitten av svart heldragen linje på till detta beslut bifogad karta (bilaga 1)
Berörda fastigheter:	Del av Karlaby 6:13, 13:1, 14:11 och Gladsax 133:6
Markägarkategori:	Enskilda
Läge:	Området är beläget cirka 5,5 km nordöst om Simrishamn
Koordinat centralpunkt:	E: 453600 N: 6158440 (SWEREF99TM)
Huvudavrinningsområde:	Mellan Helgeå och Nybroån
Vattenförekomst:	Tommarpsån MS_CD WA88611708
Inskrivna nyttjanderätter:	Finns i akten
Gemensamhetsanläggning:	Finns i akten
Areal:	14,1 ha (varav land 14,1 ha)
Förvaltare:	Länsstyrelsen

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom rikkärr, kalkfuktäng och naturbetesmark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Ingående arealer kulturbetesmark ska på sikt omföras till naturbetesmark. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas.

Syftet uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utvidga områdets rikkärr, kalkfuktäng och naturbetesmark.
- Omföra kulturbetesmark till naturbetesmark.
- Hävd av området sker främst genom bete med nötkreatur och häst. I restaureringssyfte får bränning ske.
- Hävd av rikkärr sker genom slåtter och bete med nötkreatur och häst.
- Bevara och i vissa delar återställa områdets hydrologi.
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art.
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter.
- Ta bort eventuellt invasiva och eller främmande arter.

Inom området ska nödvändiga åtgärder vidtas för att uppnå syftet med naturreservatet. Syftet ska även uppnås genom att utvärdera och anpassa skötseln i överensstämmelse med ny kunskap om biologiska värden.

Reservatsföreskrifter

A. Föreskrifter med stöd av 7 kap 5 § miljöbalken om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet inom naturreservatet.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar områdets topografi och landskapets allmänna karaktär, yt- eller dräneringsförhållanden som att plöja, gräva, borra, schakta, dika eller fylla ut,
2. uppföra byggnad, mast, luftledning eller annan anläggning,
3. anordna upplag annat än tillfälligt för områdets skötselbehov,
4. gödsla, jordförbättra, eller använda kemiska bekämpningsmedel,
5. plantera eller så gräs, buskar och träd,
6. avverka träd och buskar, gallra, röja, ta bort dött träd eller vindfälle eller på annat sätt påverka vegetationen,

7. släppa betesdjur under tidsperioden den 1 december till 14 april,
8. utlägga strö eller dylikt, stödutfodra, låta djur som används för hävd av området som är under behandling med långtidsverkande avmaskningsmedel beta, eller att avmaska betesdjur, eller släppa avmaskade betesdjur tidigare än 14 dagar efter avmaskning,
9. utsätta bikupor,
10. hålla får,

B. Föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång.

För att tillgodose syftet med naturreservatet förpliktas markägare och innehavare av särskild rätt till fastighet att tåla att följande anordningar och åtgärder vidtas inom naturreservatet

1. utmärkning av naturreservatets gränser enligt Naturvårdsverkets anvisningar,
2. skötsel och restaurering av rikkärr, kalkfuktäng, naturbetesmark och kulturbetesmark omfattandes avverkning av träd, buskar, grävning, stubbfräsning, bränning, stängsling, betning och slåtter, enligt bilaga 2,
3. borttagande av främmande och/eller invasiva arter,
4. Efter utredning gällande lämplighet att få blötare mark inom naturreservatet, förvaltarens igenläggning av diken, enligt bilaga 2, som ej påverkar utanför naturreservatet liggande mark,
5. förvaltarens inplantering av inhemska arter vilka är knutna till biotoperna i reservatet,
6. undersökningar och miljöövervakning av djur-, svamp- och växtlivet samt av mark- och vattenförhållanden.

C. Ordningsföreskrifter med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken.

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet **att**

1. gräva eller på annat sätt skada block, stenar, terrängformer eller stenmurar,
2. plocka, gräva upp eller på annat sätt skada växter, mossor, lavar eller vedlevande svampar,
3. samla in ryggradslösadjur, t ex fjärilar, skalbaggar eller mollusker,
4. ta med hund (eller annat sällskapsdjur) som inte hålls i fysiskt koppel,

Det är förbjudet utan länsstyrelsens skriftliga tillstånd att

5. placera eller sätta upp tavla, skylt, snitsel, affisch eller därmed jämförlig anordning.
6. placera ut för reservatet främmande föremål,

Undantag från föreskrifter

Ovanstående föreskrifter under A och C utgör inte hinder för:

- Förvaltaren av naturreservatet, eller den som förvaltaren utser, att utföra de åtgärder som behövs för reservatets vård och skötsel enligt vad som framgår av föreskrifterna under B ovan,
- Länsstyrelsens tillsyn av området,
- Djurhållares tillsyn av betesdjur, underhåll av anläggningar och ledningar för betesdjuren (vatten, staket etc),
- underhållsrensning av lagakraftvunna dikningsföretag eller lagliga diken. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden.
- drift, underhåll och ombyggnad inom gällande ledningsrätt, servitut eller nyttjanderätt av vid tidpunkten för detta beslut befintliga ledningar och anläggningar tillhörande staten, kommunen, el-, energi- och teledistributör samt markägaren. Inför utförande av arbetet ska naturreservatets förvaltare informeras om åtgärden. Vid akuta underhållsåtgärder kan förvaltaren informeras i efterhand, dock senast inom fem arbetsdagar från det att arbetet har inletts.
- restaurering av hydrologin, inklusive åtgärder i närliggande terrester miljö, som lägga igen avvattnade diken, återskapa naturligare bäckfåror eller blötlägga mark.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på skötsel och brukande

- A2 gäller ej färdigställande av fågeltorn som markägaren tidigare har erhållit medel från landsbygdsprogrammet att uppföra. Tornets placering framgår av bilaga 3.
- A2 gäller ej uppsättning av tillfälliga jaktorn i samband med jakt på vildsvin.
- A6 gäller ej avverkning av igenväxningsvegetation efter förvaltarens godkännande eller röjning 2 meter på båda sidor om elstängsel för upprätthållande av stängslets funktion.
- A7 gäller ej bete med getter under tidsperioden 1 december till 14 april.

Undantag från reservatsföreskrifter med avseende på jakt.

- C4 och C5 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

Övriga undantag

- C2 gäller ej för insamling av enstaka beläggsexemplar under förutsättning att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna eller att arten är klassad som rödlistad samt att inrapportering sker av fyndet till Artportalen.
- C3 gäller ej för selektiva metoder som håvning, handplockning eller annan selektiv metod med efterföljande återutsättning inom naturreservatet. Kravet på återutsättning gäller inte enstaka beläggsexemplar av svårbestämda arter av varje art under förutsättning att fynden registreras i Artportalen, eller motsvarande databas för hotade arter, och att insamlandet inte bryter mot fridlysningsbestämmelserna”.

Upplysningar

Länsstyrelsen får enligt 7 kap 7 § miljöbalken, om det finns särskilda skäl, lämna dispens från meddelade reservatsföreskrifter. Länsstyrelsen vill också upplysa om att föreskrifter meddelade med stöd av 7 kap 30 § miljöbalken (föreskrifterna under rubriken C ovan) gäller omedelbart även om beslutet överklagas. Dessutom gäller andra lagar, förordningar och föreskrifter än reservatsföreskrifterna för området, exempelvis:

- 7 kap 28a-b §§ miljöbalken med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område,
- Fridlysningsbestämmelser. Alla vilda fåglar och däggdjur samt deras ägg, ungar och bon är fredade enligt jaktlagen (1987:259). Vissa svamp-, växt- och djurarter är fridlysta enligt 8 kap miljöbalken och artskyddsförordningen,
- 7 kap miljöbalken med bestämmelser om områden som omfattas av biotopskydd (11-11b §) eller strandskydd (13-18 §§),
- 7 kap 1 § miljöbalken. Var och en som utnyttjar allemansrätten eller annars vistas i naturen ska visa hänsyn och varsamhet i sitt umgänge med den,
- Anmälningssplikten enligt 12 kap 6§ miljöbalken för verksamheter eller åtgärder som väsentligen kan komma att ändra naturmiljön gäller även om de inte är förbjudna enligt reservatets föreskrifter,
- Anmälnings- eller tillståndsplikt enligt 11 kap miljöbalken för verksamheter som innebär påverkan på vattens djup eller läge, exempelvis anläggningsarbeten i vatten, dämning, vattenbortledning eller anläggning av våtmark,
- 2 kap, Kulturmiljölagen (1988:950) med bestämmelser om skydd av fornlämningar mm,
- Terrängkörningslagen (1975:1313) och terrängkörningsförordningen (1978:594) med vissa förbud mot körning i terräng,
- 15 kap 26 § miljöbalken om förbud mot nedskräpning,
- Lokala, kommunala ordningsföreskrifter.

Markägaren eller eventuell arrendator äger rätt att hålla djur i området och att uppbära miljöersättningar härför, dock kan länsstyrelsen ej hållas ansvarig för att området klarar eventuell miljöersättningskontroll. Nuvarande miljöersättningsregler innebär att den som uppbär miljöersättning är den som ska sköta området. Detta för att dubbelfinansiering ej ska uppstå.

Allemansrätten

Allemansrätten har stor betydelse för våra möjligheter att vistas i naturen, den ger oss alla möjligheten att tillfälligt och hänsynsfullt vara i naturen. Även organisationer och turistföretag kan dra nytta av allemansrätten i sin verksamhet även om allemansrätten i grunden gäller för enskilda individer. Samtidigt medför allemansrätten också skyldigheter att inte förstöra något eller störa markägaren eller andra som är ute i naturen. Större grupper bör samråda med markägaren. Inom naturreservat kan delar av allemansrätten vara begränsad genom reservatsföreskrifter.

Vid aktiviteter som inte förbjuds av reservatsföreskrifterna men som kan medföra en väsentlig förändring av naturmiljön, ska anmälan om samråd enligt 12 kap 6 § Miljöbalken ske med Länsstyrelsen. Samråd kan krävas för stora tävlingar, evenemang eller aktiviteter som medför omfattande slitage eller markskador.

Beskrivning av området

Landskap och geovetenskapliga bevarandevärden

Området ligger cirka 5,5 km nordöst om Simrishamn. Omgivningarna utgörs av åkermarker med spridda gårdar. Berggrunden utgörs av sandsten som överlagats med lerig morän som överlagrats med torv. I norra och södra delen utgörs jordarten av postglacial sand som även den är överlagrad med torv. Kringliggande kullar utgörs av isälvsediment.

I området har länsstyrelsen ett grundvattenrör för övervakning av grundvattennivån, detta område är fränstängslat.

Markanvändning och kulturhistoriska bevarandevärden

Området har under mycket lång tid nyttjats som slätter och betesmark. I området finns flera stenmurar som markerar ägo gränser. Inga kända fornlämningar finns inom naturreservatet.

Biologiska bevarandevärden

Rikkärren i Karlaby mosse är artrika och har bedömts tillhöra den högsta naturvärdesklassen i samband med rikkärnsinventeringen, som gjordes åren 2006-2007. Rikkärren är extremrikkärr med bladvassvegetation på mjukmatta och gräs-/starrvegetation på fastmatta (naturtyp 7230 enligt habitatdirektivet). Mindre områden med mjukmatta är utan vegetation. Delar av området är rejält blött, med en artrik och skyddsvärd flora. Här växer bland annat art med skyddad uppgift, som har gått från talrik till minskande. Blekeutfällning förekommer i de blöta partierna.

Bladvass dominerar i delar av området och trubbtåg förekommer också rikligt. Vanligt förekommande rikkärtsarter som påträffas är bland annat småvänderot (VU), näbbstarr, ängsnycklar, tagelsäv, gräsull, vildlin, tätört, majviva (NT) och kärtsälting. Övriga rikkärtsarter som noterats är majnycklar (VU), kärtnippot, kärtspira och slätterblomma samt arterna ängsstarr (NT), ängsskära (NT), loppstarr (NT), ängsvädd och darrgräs. I bottenskiktet dominerar späd skorpionmossa. Andra förekommande arter är guldspärrmossa, fetbålmossa, kalklungmossa, kalkkammossa, korvskorpionmossa, kalkkällmossa, källtuffmossa och kamtuffmossa. I kärret lever bland annat kalkkärtsgrynsnäcka (NT) och kärtpuppsnäcka (NT). Tidigare (år 2005) har det förekommit spel av storspov (EN) som är beroende av ett ängs- och åkerlandskap. I februari 2020 påträffades en rastande dvärgbeckasin i området.

Kring rik- och kalkfuktängen i mellersta delen av naturreservatet ligger både naturbetesmark och kultiverad betesmark som är av betydelse att få med för att på sikt minska näringsläckage och motverka eventuell negativ skuggning. Den kultiverade betesmarken ligger i samma betesfälla som rikkärret och består av kortsnaggat gräs.

I området finns rikligt med stenmurar som utgör en viktig plats för värmeälskande arter.

Friluftsvärden

Området ligger något otillgängligt till och är på grund av känsliga arter ej lämpligt för friluftsliv. Hemfridszon råder kring gårdarna runt rikkärret. Det finns ingen parkeringsplats till området eller några anläggningar i området och det är ej heller lämpligt att sådana uppförs.

Skälen för beslutet

Karlaby mosse utgör, flora och faunamässigt, ett av Skånes viktigaste rikkärtsområde att bevara. Ett bevarande, återställande och vårdande av detta område för kalk- och rikkärtslevande arter, däribland Art- och habitatdirektivets bilaga 2 arterna, kalkkärtsgrynsnäcka och smalgrynssnäcka för vilka områden ska avsättas, skulle öka möjligheterna avsevärt att kunna behålla dessa arter i stabila populationer i området på sikt.

Efter hydrologisk utredning skulle återvätning av lämpliga delar inom området kunna öka den kvarhållande vattenförmågan i området och återställa livsmiljöer för de arter som är beroende av fuktigare förhållanden.

Länsstyrelsen bedömer att områdets känsliga flora medför att området ej är lämpligt för ett ökat friluftsliv, varför några friluftsanläggningar ej är aktuella inom området.

Föreslaget naturreservatet har höga naturvårdsvärden och potential att få ännu högre värden. Föreslaget naturreservatet har angivits som skyddsvärt ur naturvårdssynpunkt avseende regional och kommunal nivå och omfattas eller ingår i:

- **Inventering inom Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr:** Området är upptaget som ett naturvärdesklass 1 område (mycket höga naturvärden). Nr 93 Karlaby mossen södra. Rikkärret inom fastigheten uppgår till cirka 0,84 hektar.
- **Länets naturvärdesöversikt:** Området ingår i ett större klass 2 område.
- **Rödlistade arter:** Artdatabanken har klassat en art med skyddad uppgift som (VU, fridlyst). Därutöver finns ytterligare minst 27 rödlistade arter i området, bland annat småvänderot (VU), majnycklar (NT, fridlyst), majviva (NT), loppstarr (NT), ängsskära (NT), ängsstarr (NT), kalkkärrsgrynsnäcka (NT) och kärrpuppsnäcka (NT).
- **EU:s art och habitatdirektiv:** Kalkkärrsgrynsnäckan och smalgrynssnäcka är bilaga II arter, för vilka områden ska avsättas.
- **Grön infrastruktur:** Området ligger i en värdestrakt för gräsmarker Simrishamn-Rörum-Baskemölla. Området ligger cirka 1,2 kilometer söder om rikkärren i Norremosse och cirka 2, 8 kilometer från rikkärren i naturreservatet Bäckhalladalen.
- **Äng- och betesinventeringen:** Området är upptaget i äng- och betesinventeringen.
- **Dikningsföretag:** Västra rikkärrsdelen ingår i båtnadsområdet för dikningsföretaget Karlaby mosse år 1921.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsens bedömning är att området bör avsättas som naturreservat av ovan redovisade skäl med syfte att långsiktigt bevara biologisk mångfald, skydda, vårda och återställa värdefulla naturmiljöer samt skydda, återställa och nyskapa livsmiljöer för skyddsvärda arter.

Genom att bl.a. förbjuda färbete kommer rikkärr och kalk- och fuktängsvegetationen att blomstra och därmed gynna en mängd hotade nektar och pollenlevande arter.

Skyddet bidrar till att uppnå miljömålen "Ett rikt odlingslandskap", "Myllrande våtmarker" och "Ett rikt växt- och djurliv".

Naturreservatet kommer att bidra till en stärkt grön infrastruktur i landskapet och spridning av skyddsvärda arter.

Förordnandet är förenligt med grundläggande bestämmelser för hushållning med mark- och vattenresurser samt med kommunens översiktsplan.

Intresseprövning

Länsstyrelsen har tagit del av inkomna yttranden och finner vid en avvägning mellan enskilda och allmänna intressen, i enlighet med 7 kap 25 § miljöbalken, att det för att skydda och vårda de värden som beskrivits ovan finns skäl att besluta om att bilda ett naturreservat i området, att besluta om föreskrifter för att skydda området samt att fastställa en skötselplan.

Konsekvensutredning

Länsstyrelsen har genomfört en konsekvensutredning av ordningsföreskrifterna i enlighet med 4§ Förordning (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning. Länsstyrelsen gör bedömningen att ordningsföreskrifterna innebär vissa inskränkningar av allemansrätten som är nödvändiga för att skydda områdets naturvärden. Restriktionerna är inte av sådan omfattning att de innebär allvarligt försvårande av allmänhetens möjligheter att utnyttja området.

Ekosystemtjänstbedömning

Länsstyrelsen har gjort en bedömning av vilka effekter inrättande naturreservatet har på olika ekosystemtjänster och har kommit fram till att det inverkar positivt på flertalet ekosystemtjänster, se tabell nedan.² Bedömningen är att påverkan på ekosystemtjänsterna sammantaget stärker motiven för inrättande av naturreservatet.

² Enligt Naturvårdsverkets förslag på ekosystemtjänster inom olika naturtyper
<http://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/vagledning/skyddade-omraden/process-naturreservat/beslut/beslut-om-bildande-naturreservat.pdf>

Kategori	Ekosystemtjänst	Inverkan
Försörjande	Genetiska resurser hos vilda arter	Positiv
Försörjande	Jakt	Positiv och negativ
Försörjande	Bärplockning och annan vild föda	Positiv
Försörjande	Virke och fibrer	Negativ
Reglerande och upprätthållande	Livsmiljöer som t.ex. lek- och spelplatser, boplatser och rastplatser för fåglar.	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Kolbindning utförd av växter	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Dämpning av avrinning och flöden	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Upprätthållande av markens struktur	Positiv
Reglerande och upprätthållande	Biologisk kontroll av skadegörare (inklusive invasiva arter)	Positiv
Kulturella	Naturarv, exempelvis bevarandet av naturens värden för framtida generationer.	Positiv
Kulturella	Resurs för forskning	Positiv
Stödjande	Biologisk mångfald inkl. bevarande av genpool, habitat och hotade arter	Positiv
Stödjande	Näringsämnes-cirkulation - vattnets kretslopp	Positiv
Stödjande	Ekologiska samspel t.ex. näringsvävares dynamik, interaktioner mellan trofiska nivåer, evolutionära processer	Positiv

Ärendets handläggning

Länsstyrelsen tog år 2020 initiativ till skydd av Karlaby mosse för att långsiktigt kunna bevara den skyddsvärda floran och faunan i området.

Länsstyrelsen har därefter i samråd med markägarna upprättat förslag till beslut.

Intrångsersättning har utbetalts till markägarna år 2024.

Området är inte slutligt inmätt, varför den slutliga gränsen kan komma att ändras något. Slutlig gräns kommer finnas i NVR och på lantmäteriets registerkarta.

Ärendet remitterades under perioden 2024-03-22 till den 2024-04-30, då berörda sakägare förelades att yttra sig över framtaget beslutsförslag. Inkomna yttranden och Länsstyrelsens bemötande återfinns i bilaga 5.

Skötselplan och förvaltning av naturreservatet

Skötselplan

Enligt 3 § förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. framgår bland annat att en skötselplan ska fastställas vid bildande av ett naturreservat. Skötselplanen finns bilagt till detta beslut, se bilaga 4.

Förvaltning

Länsstyrelsen är förvaltare av naturreservatet och ska fortlöpande samråda med markägare, arrendatorer, berörda myndigheter och andra berörda vid förvaltningen.

Överklagande

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, Klimat- och näringslivsdepartementet, se bilaga 7.

Kungörelse

Beslutet ska kungöras i länets författningssamling, Post- och Inrikes Tidningar samt i ortstidning. Sakägare ska anses ha fått del av beslutet den dag kungörelse var införd i ortstidning.

Underskrifter

Detta beslut har fattats av länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har även deltagit avdelningschef Olof Liungman, enhetschef Cecilia Backe, länsassessor Caroline Tornhill och naturvårdshandläggare Johan Johnmark, föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför inga namnunderskrifter.

Ola Melin

Johan Johnmark

Bilagor

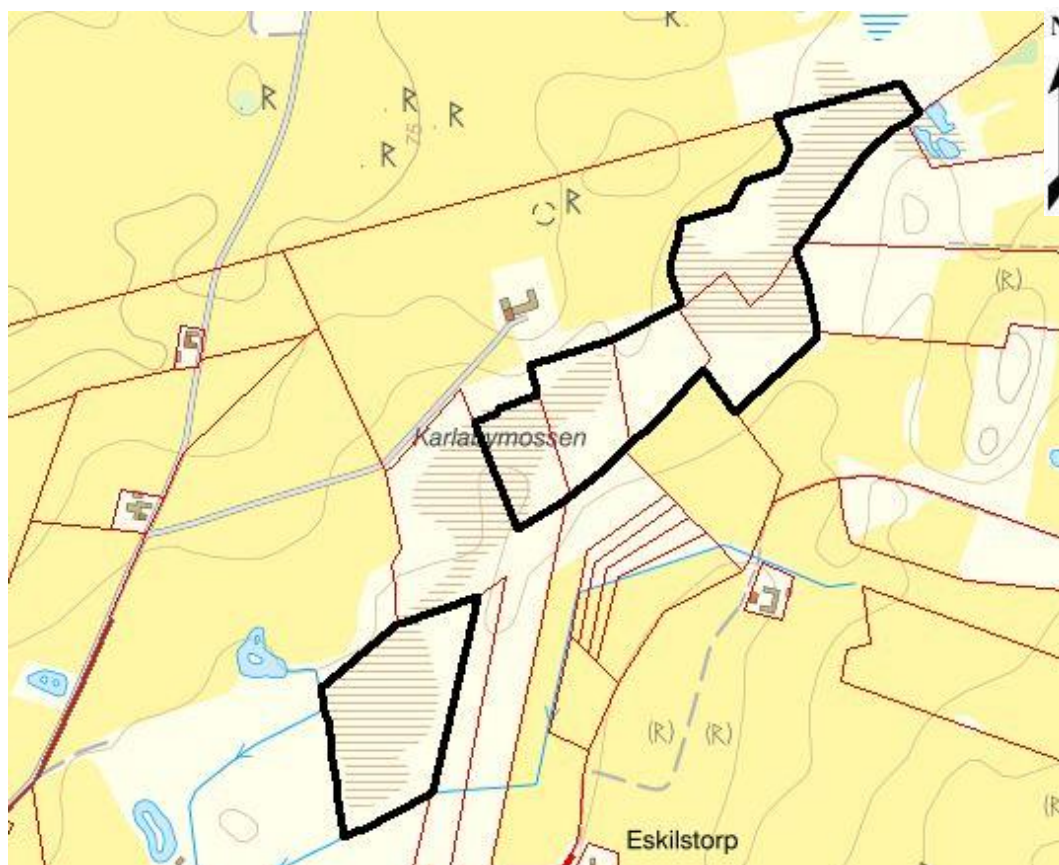
1. Karta med naturreservatets avgränsning
2. Kartor med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång
3. Karta med markerade undantag från föreskrifter
4. Skötselplan
5. Inkomna yttranden
6. Sändlista
7. Hur man överklagar

För information om hur Länsstyrelsen Skåne behandlar personuppgifter, se www.lansstyrelsen.se/dataskydd.

Bilaga 1. Karta med naturreservatets avgränsning

Tillhör beslut den 23 maj 2024 om bildande av naturreservatet Karlaby mosse i Simrishamns kommun.

Figur 1 Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan. Skala 1:10 000.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Figur 2 Översiktskarta med en svart ring kring naturreservatet. Skala 1:100 000

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 2. Karta med markerade områden gällande föreskrifter med stöd av 7 kap 6 § miljöbalken om markägares och annan sakägares skyldighet att tåla visst intrång

Tillhör beslut den 23 maj 2024 om bildande av naturreservatet Karlaby mosse i Simrishamns kommun.

Figur 1 Område B2 gäller föreskrift B2.

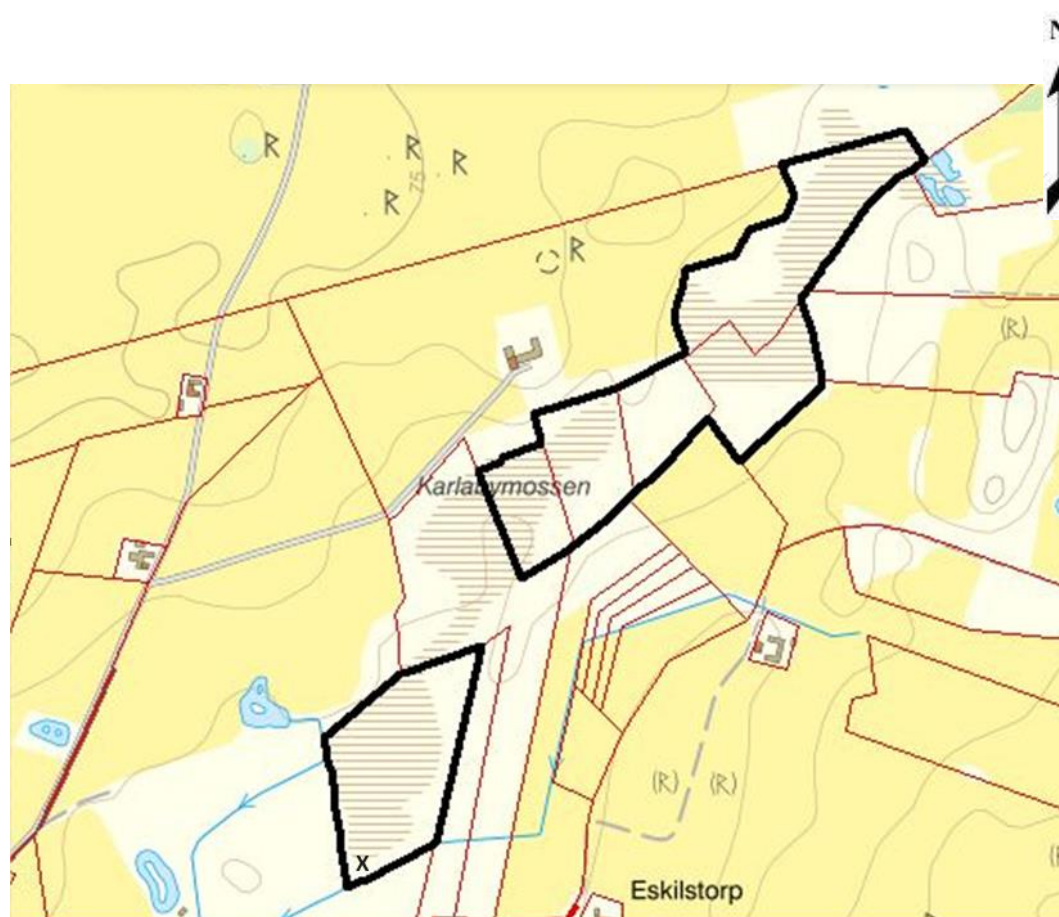
Föreskrifterna B3, B5 och B6 gäller hela det rasterade området

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga 3. Karta med markerade undantag från föreskrifter

Tillhör beslut den 23 maj 2024 om bildande av naturreservatet Karlaby mosse i Simrishamns kommun.

Figur 1

X gäller undantag från föreskriften A2 där färdigställande av fågeltorn får ske.

© Lantmäteriet Geodatasamverkan

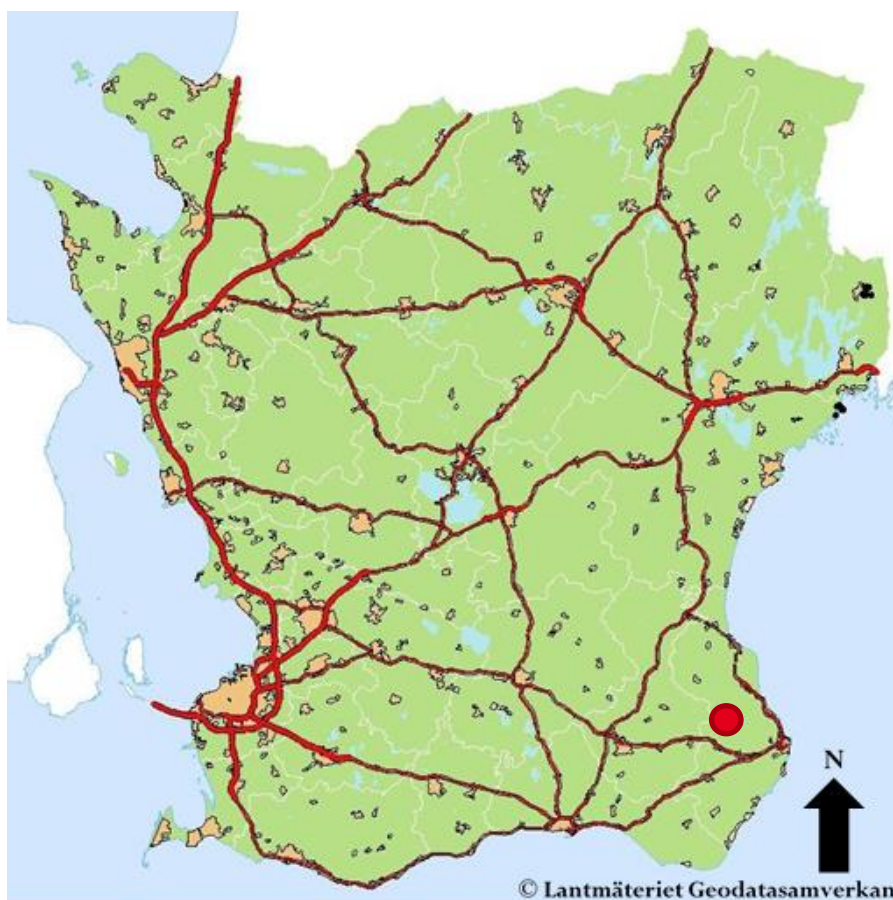

Länsstyrelsen
Skåne

BILAGA 4

Skötselplan för naturreservatet Karlaby mosse i Simrishamns kommun

Figur 1 Karta med naturreservatets ungefärliga läge

Fastställt:	2024-05-23
Planförfattare:	Johan Johnmark
Diarienummer:	741-2024, 1291-220
Omslagsbild:	Blommande rikkärr
Foton:	Planförfattaren om inget annat anges

Innehåll

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET KARLABY MOSSE I SIMRISHAMNS KOMMUN	1
INLEDNING.....	5
1. SYFTET MED NATURRESERVATET	5
2. BESKRIVNING AV OMRÅDET	7
2.1 Administrativa uppgifter	7
2.1.1 Information om Natura 2000.....	8
2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden	8
2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild	8
2.2.2 Historik och nuvarande markanvändning.....	8
2.2.3 Biologi	12
2.2.4 Friluftsliv	13
2.2.5 Vad kan påverka området negativt?.....	13
3. ÖVERSIKT AV MÅL, SKÖTSELÅTGÄRDER OCH PLANERAD MARKANVÄNDNING	14
3.1 Övergripande bevarandemål	14
3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder	14
3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd	14
3.4 Konsekvenser av klimatförändringar	14
3.5 Hydrologisk restaurering	15
3.6 Populationsstärkande åtgärder	15
3.6.1 Åtgärder för art med skyddad uppgift.....	15
3.6.2 Åtgärder för Stor ögontröst (ÅGP-art).....	16
3.7 Forn- och kulturmiljövård	16
4 SPECIFIKA MÅL OCH SKÖTSELÅTGÄRDER FÖR SKÖTSELOMRÅDENA	16
4.1 Skötselområde Rikkärr, cirka 3,3 hektar	16
4.1.1 Beskrivning.....	16
4.1.2 Bevarandemål.....	18
4.1.3 Restaureringsåtgärder	18
4.1.4 Skötselåtgärder	19

4.2 Skötselområde Fukt- och kalkfuktäng: cirka 4,9 hektar	19
4.2.1 Beskrivning.....	19
4.2.2 Bevarandemål.....	20
4.2.3 Restaureringsåtgärder	20
4.3 Skötselområde Öppen betesmark: cirka 5,9 hektar	21
4.3.1 Beskrivning.....	21
4.3.2 Bevarandemål.....	21
4.3.3 Restaureringsåtgärder	21
4.3.4 Skötselåtgärder	22
6 FRILUFTSLIV	22
6.1 Allmän inledning	22
6.2 Information	22
6.3 Parkering	22
7 JAKT OCH FISKE.....	22
8 UTMÄRKNING AV NATURRESERVATETS GRÄNSER.....	22
9 TILLSYN.....	22
10 DOKUMENTATION OCH UPPFÖLJNING	22
10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder.....	22
10.2 Revidering av skötselplanen.....	23
10.3 Uppföljning av kostnader.....	23
11 Kostnadsansvar och prioriteringar	23
Markskötsel	24
Markskötsel	25
Anläggningar	26
12 RÖDLISTADE ARTER.....	26
13 KÄLLOR.....	29
BILAGA A. SKÖTSELOMRÅDESKARTA.....	30

Inledning

Skötselplanen beskriver ett områdes värden enligt befintligt kunskapsläge och redogör även för hur och när dessa värden ska skötas. Bakom detta ligger syftena med bildandet av ett naturreservat. Syftena styr vilka föreskrifter (regler) som ska gälla. Föreskrifterna redovisas i det dokument där bildandet av naturreservatet beslutas. Men, för att uppnå syftena med ett naturreservat kan det också krävas en särskild skötsel - vilket redovisas i detta dokument.

Naturreservatet är föreslaget till Regeringen som ett Natura 2000-område. Då gränserna för områdena inte helt sammanfaller kommer det att tas fram en separat bevarandeplan för området.

Skötselplanen anger också vad som är viktigast att göra om förvaltaren av naturreservatet, dvs. den som är ansvarig för skötseln, behöver prioritera. Skötselplanen vänder sig dock inte bara till förvaltaren utan även till markägare och andra intressenter.

Länsstyrelsen har ett övergripande ansvar för att statligt bildade naturreservat sköts. Länsstyrelsen har också ansvar för tillsynen och uppföljning i statliga naturreservat. Förvaltningen kan överlåtas till andra, till exempel en stiftelse eller den kommun där naturreservatet är beläget. De praktiska skötselåtgärderna utförs oftast av markägare, arrendatorer, entreprenörer eller andra som förvaltaren har skötselavtal med.

Skötselplanen börjar med en beskrivande del där bland annat naturreservatets syften och vilka natur- och bevarandevärden som finns redovisas. Därefter följer en redogörelse för bevarandemålen och för hur naturreservatet ska skötas för att uppnå målen och syftena.

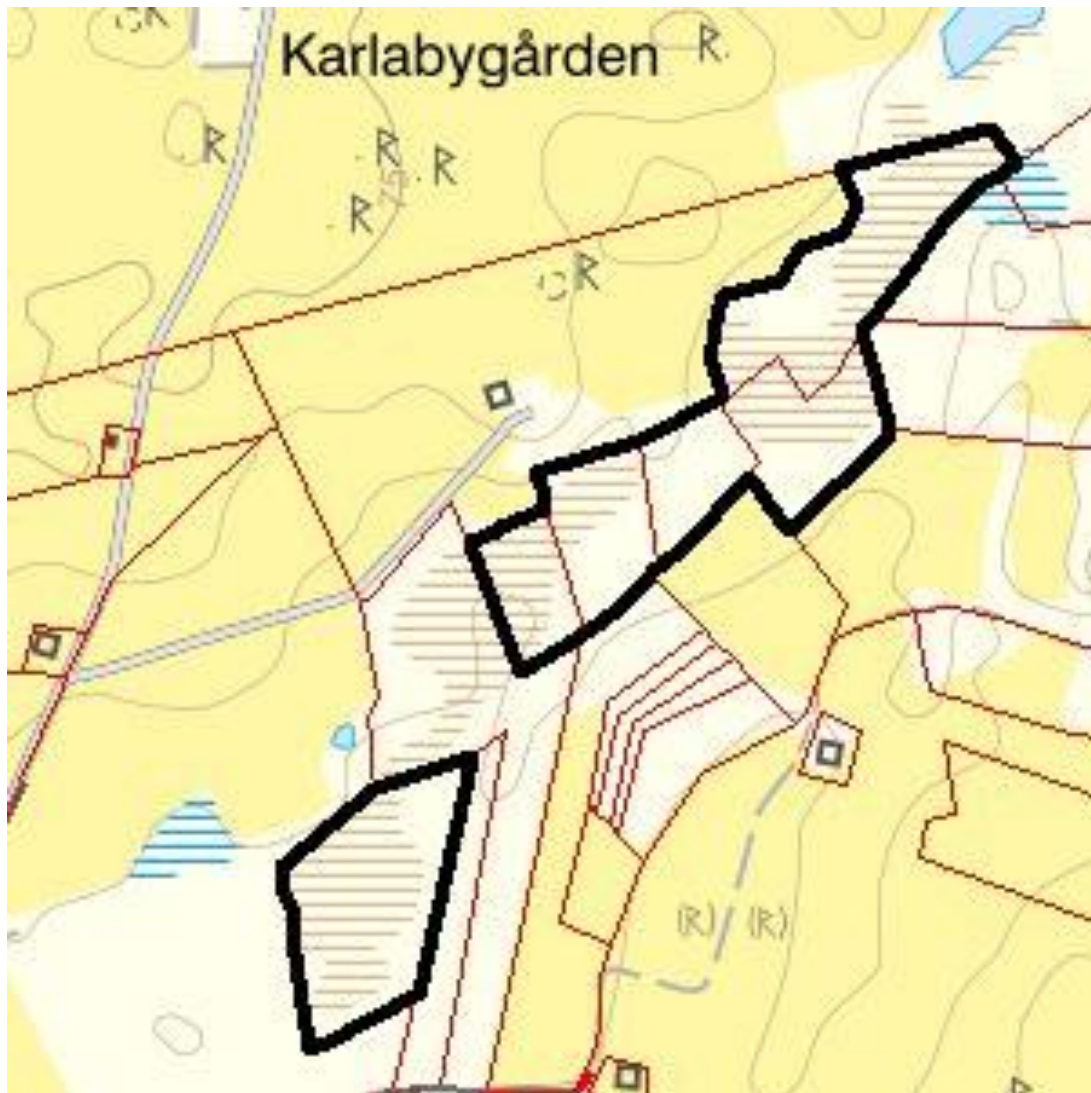
1. Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatet är att bevara biologisk mångfald, och att skydda, vårda, bevara och återställa värdefulla naturmiljöer. Områdets kulturpräglade naturmiljöer såsom rikkärr, kalkfuktäng och naturbetesmark med dess ekosystem och biologiska mångfald ska bevaras och återställas. Ingående arealer kulturbetesmark ska på sikt omföras till naturbetesmark. I området förekommande värdefulla naturmiljöer och livsmiljöer för skyddsvärda arter ska skyddas, återställas och nyskapas.

Syftet ska uppnås genom att:

- Bevara, restaurera och utvidga områdets rikkärr, kalkfuktäng och naturbetesmark.
- Omföra kulturbetesmark till naturbetesmark.
- Hävd av området sker främst genom bete med nötkreatur och häst. I restaureringssyfte får bränning ske.
- Hävd av rikkärr sker genom slåtter och bete med nötkreatur och häst.
- Bevara och i vissa delar återställa områdets hydrologi.
- Gynna i området förekommande habitatlistad¹, rödlistad² eller sällsynt art.
- Inplantera för området lämpliga hotade och sällsynta arter.
- Ta bort eventuellt invasiva och eller främmande arter.

Naturreservatets syften styr vilka föreskrifter (regler) som gäller i naturreservatet och ifall skötsel behövs för att syftena med naturreservatet ska kunna uppfyllas.

Figur 2 Naturreservatet är utmärkt med heldragen svart linje på kartan.

2. Beskrivning av området

2.1 Administrativa uppgifter

Namn:	Karlaby mosse
Beslutsdatum:	16 maj 2024
Areal:	14,1 ha (varav land 14,1 ha)
Kommun:	Simrishamn
Förvaltare:	Länsstyrelsen Skåne
DOS-ID¹:	1127532
Natura 2000-ID²:	-
Natura 2000-skyddsstatus:	Området är föreslaget till Regeringen som Natura 2000
Gränser:	Se bilaga 1 till beslutet om bildande av naturreservat
Fastighet:	Del av Karlaby 6:13, 13:1, 14:11 och Gladsax 133:6 Simrishamns kommun
Markägarkategori:	Enskilda
Läge:	Området är beläget cirka 5,5 km väster om Simrishamn
Centralpunkt:	x: 453600 y: 6158440 (SWEREF99TM)
Naturgeografisk region:	7, Skånes sediment och horstområden
Inskrivna nyttjanderätter:	Uppgifter finns i akten
Gemensamhetsanläggningar:	Uppgifter finns i akten

Foton: Johan Johnmark, om inget annat anges

¹ ID-nummer i Naturvårdsverkets databas Vic Natur.

² Rådets direktiv 92/43 EEG bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter (art- och habitatdirektivet) samt rådets direktiv 2009/147/EG om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet).

2.1.1 Information om Natura 2000

Länsstyrelsen föreslog år 2014, efter särskilt uppdrag att utpeka nya områden, till Naturvårdsverket att Karlaby mosse hade sådana naturvårdskvalitéer att det borde ingå i det Europeiska nätverket av skyddade områden, kallat Natura 2000. Naturvårdsverket hemställde till Regeringen den 21 maj 2015 att området skulle föreslås som Natura 2000 område. Länsstyrelsen väntar fortfarande på slutligt svar i frågan.

I samband med inträdet i Europeiska unionen har Sverige accepterat att delta i arbetet med att etablera ett nätverk av skyddade områden i Europa kallat Natura 2000. Nätverket byggs upp av områden som föreslås av regeringen och som antas av kommissionen i enlighet med två direktiv inom naturvårdsområdet, EU-rådets direktiv 92/43/EEG av den 21 maj 1992 om bevarande av livsmiljöer samt vilda djur och växter, senast ändrat genom direktiv 2006/105/EG (habitatdirektivet) och EU-rådets direktiv 2009/147/EG av den 30 november 2009 om bevarande av vilda fåglar (fågeldirektivet) inklusive direktivens uppdateringar.

Direktiven har sin grund i Bernkonventionen som var först med att rättsligt skydda arter och deras livsmiljöer i Europa. EU-direktiven bygger på nya kunskaper och inför principen att bevara naturtyper för deras egen skull och inte enbart för att de utgör hemvist för vissa arter. Habitat- och fågeldirektivet är EU:s bidrag till bevarandet av den biologiska mångfalden så som det lades fast i Konventionen om biologisk mångfald i Rio 1992.

Sverige har ett särskilt ansvar för att skydda och vårda de områden som är föreslagna att ingå eller som ingår i Natura 2000 och detta regleras i den svenska lagstiftningen i Miljöbalken med tillhörande Förordning (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. Det innebär att åtgärder som kan inverka negativt på bevarandestatus för preciserade habitat eller arter inom naturreservatet kräver samråd och i vissa fall tillstånd enligt miljöbalken med tillhörande förordningar.

2.2 Allmän beskrivning och bevarandevärden

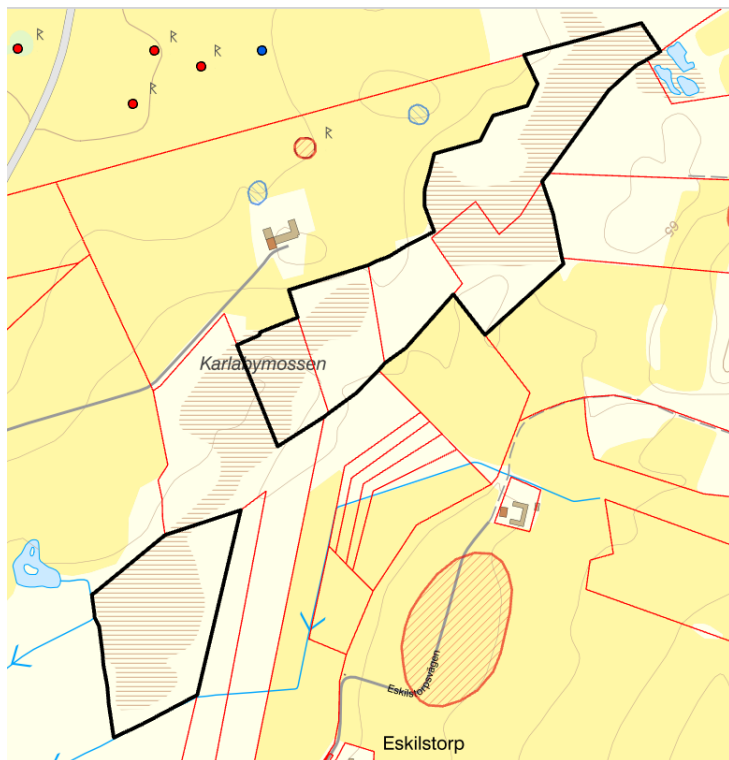
2.2.1 Geomorfologi, hydrologi och landskapsbild

Området ligger cirka 5,5 km väster om Simrishamn. Omgivningarna utgörs av åkermarker med spridda gårdar. Berggrunden utgörs av sandsten som överlagrats med lerig morän som överlagrats med torv. I norra och södra delen utgörs jordarten av postglacial sand som även den är överlagrad med torv. Kringliggande kullar utgörs av isälvsediment.

I området har länsstyrelsen ett grundvattenrör för övervakning av grundvattennivån, detta område är fränstängslat.

2.2.2 Historik och nuvarande markanvändning

Området har under mycket lång tid nyttjats som slåtter och betesmark. I området finns flera stenmurar som markerar ägo gränser. Inga kända fornlämningar finns enligt Riksantikvarieämbetet inom naturreservatet.

Figur 3 Karta med markerade kända fornlämningar.

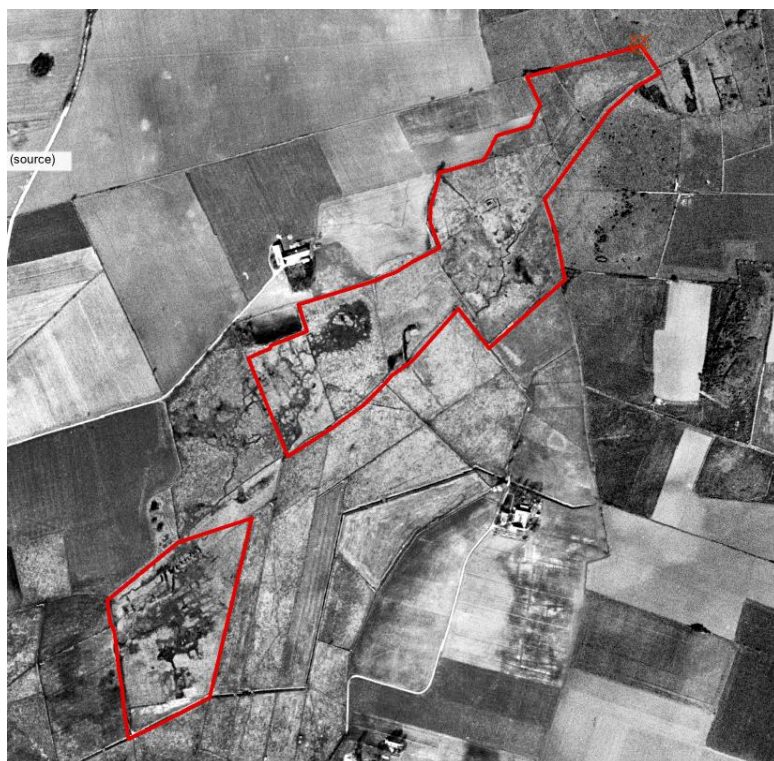
Figur 4 Markanvändning år 1819. Notera alla torvgravar i området (underlagsarbete utfört av Lars Persson)

Figur 5 Enskiftet år 1820. De gröna områdena nyttjades som äng och de bruna var torvjord

Figur 6 Flygbild från år 1940. Av höstackar på angränsande fält att döma så är det en sensommarbild, därav syns ej de våta områdena. Autorefereringen har tyvärr ej blivit exakt

Figur 7 Flygbild från år 1960. De mörka områdena utgör blöta områden, vilka är mycket större än i dagsläget

Figur 8 Flygbild från år 1975 där hela området synes vara betydligt torrare än år 1960

Figur 9 Ortofoto från år 2022

2.2.3 Biologi

Rikkärren i Karlaby mosse är artrika och har bedömts tillhöra den högsta naturvärdesklassen i samband med rikkärnsinventeringen, som gjordes åren 2006-2007. Rikkärren är extremrikkärr med bladvassvegetation på mjukmatta och gräs-/starrvegetation på fastmatta. Mindre områden med mjukmatta är utan vegetation. Delar av området är rejält blött, med en artrik och skyddsvärd flora. Här växer bland annat art med skyddad uppgift, som har gått från talrik till minskande. Blekeutfällning förekommer i de blöta partierna. Bladvass dominerar i delar av området och trubbtåg förekommer också rikligt. Vanligt förekommande rikkärnsarter som påträffas är bland annat småvänderot (VU), näbbstarr, ängsnycklar, tagelsäv, gräsull, vildlin, tätört, majviva (NT) och kärrsälting. Övriga rikkärnsarter som noterats är majnycklar (VU), kärrknipprot, kärrspira och slätterblomma samt arterna ängsstarr (NT), ängsskära (NT), loppstarr (NT), ängsvädd och darrgräs. I bottenkiktet dominerar späd skorpionmossa. Andra förekommande arter är guldspärrmossa, fetbålmossa, kalklungmossa, kalkkammosa, korvskorpionmossa, kalkkällmossa, källtuffmossa och kamtuffmossa. I kärret lever bland annat kalkkärngränsnäcka (NT) och kärrpuppsnäcka (NT). Tidigare (år 2005) har det förekommit spel av storspov (EN) som är beroende av ett ängs- och åkerlandskap. I februari 2020 påträffades en rastande dvärgbeckasin i området.

Kring rik- och kalkfuktängen i mellersta delen av naturreservatet ligger både naturbetesmark och kultiverad fodermark som är av betydelse att få med för att på sikt minska näringsläckage och motverka eventuell negativ skuggning. Den kultiverade fodermarken ligger i samma betesfälla som rikkärret och består av kortsnaggat gräs.

I området finns rikligt med stenmurar som utgör en viktig plats för värmeälskande arter.

2.2.4 Friluftsliv

Området ligger något otillgängligt till och är på grund av känsliga arter ej lämpligt för friluftsliv. Hemfridszon råder kring gårdarna runt rikkärret. Det finns ingen parkeringsplats till området eller några anläggningar i området och det är ej heller lämpligt att sådana uppförs.

2.2.5 Vad kan påverka området negativt?

Allmänt för samtliga naturtyper

- Bebyggelse, vägar, anläggningar och annan markexploatering och markanvändningsförändring, exempelvis skogsplantering, i objektet eller i angränsande områden som kan påverka naturvärdena i området negativt.
- Utdikning, dränering och andra ingrepp som ändrar de hydrologiska förhållandena och leder till uttorkning av naturtyper. Naturtyperna kan påverkas negativt även av perifera dikningsföretag, ledningsgrävningar och vägdragningar om de leder till sänkt grundvattennivå eller ändrad hydrologi på lokalerna.
- Användning av avmaskningsmedel med samma miljöpåverkan som avermectin är negativt för den dynglevande insektsfaunan och bör undvikas i så stor utsträckning som möjligt. Avmaskningsmedel bör inte användas utom när det sker på veterinärs inrådan.
- Skötsel som avlägsnar småbiotoper, kantzoner och mosaikmiljöer och skapar skarpa gränser mellan olika markslag.
- Utebliven röjning av igenväxningsvegetation och minskat eller upphört bete som på sikt leder till igenväxning av buskar och träd och utarmning av den hävdgynnade och ljuskrävande floran och faunan.
- För hårt bete som medför återkommande utebliven blomning och frösättning.
- Borttagande av salix, som snäckorna är beroende av.
- Nedfall av luftföroreningar och luftburet kväve. Kvävenedfall påskyndar igenväxningen och kan påverka artsammansättningen i områdets naturtyper.
- Störningar kopplade till klimatförändringarna som t.ex. omfattande sommartorka eller långvariga översvämningar.
- Införsel och spridning av invasiva och främmande arter.
- Nya sjukdomar och skadeorganismer som redan är införda eller har potential att bli ett problem om de införs.

3. Översikt av mål, skötselåtgärder och planerad markanvändning

3.1 Övergripande bevarandemål

Ett övergripande bevarandemål för typiska arter i området är:

- Artrikedomen och arttätheten i områdets befintliga habitat ska bevaras och utvecklas.
- Förekomsten av rödlistade växt-, svamp- och djurarter, som är knutna till området, ska bevaras och utvecklas, så att de kan föröka sig i långsiktigt livskraftiga populationer.

3.2 Generella riktlinjer och skötselåtgärder

- Fortsätta med bete av nöt och häst i området.
- Reducera förekomsten av träd, buskar och bladvass.
- Vidta åtgärder för att stärka hotade arter.

3.3 Naturreservatet och olika former av lantbruksstöd

För närvarande finns ett antal olika stöd att söka för betesdjursverksamheten, däribland det s.k. gårdsstödet och miljöersättning. Det har tyvärr visat sig vara svårt att få delar av området, särskilt rikkärr, fukt- och kalkfuktäng att uppfylla kraven för miljöersättning. Med en ökad restaureringsgrad av naturtyperna bör det på sikt vara möjligt att återinlägga områdena i stödsystemet. Till dess bör områden som är tveksamma att platsa i stöden inte omfattas av ansökan. Detta för att utesluta eventuell risk för brukaren att bli återbetalningsskyldig.

3.4 Konsekvenser av klimatförändringar

Vegetationszonerna kommer att flytta sig norrut i en takt som många arter inte hinner med i. Växtsäsongen kommer att förlängas med ökad igenväxningstakt av betesmarker. Den prognostiserade ökade nederbörds mängden (15%) kommer framför allt ske vintertid. De befarade torrare somrarna kan dock motverka denna utveckling. Ädellövs kogen kan komma att gynnas genom ett varmare klimat, men träd och fältskikt kan likväl drabbas av omfattande torkskador med artförsvinnande som följd. Det kan uppstå problem för betesdjur med långvarig hetta och torka. Ett varmare klimat kommer att gynna spridning av invasiva arter till naturreservatet som slår ut den inhemska floran och faunan.

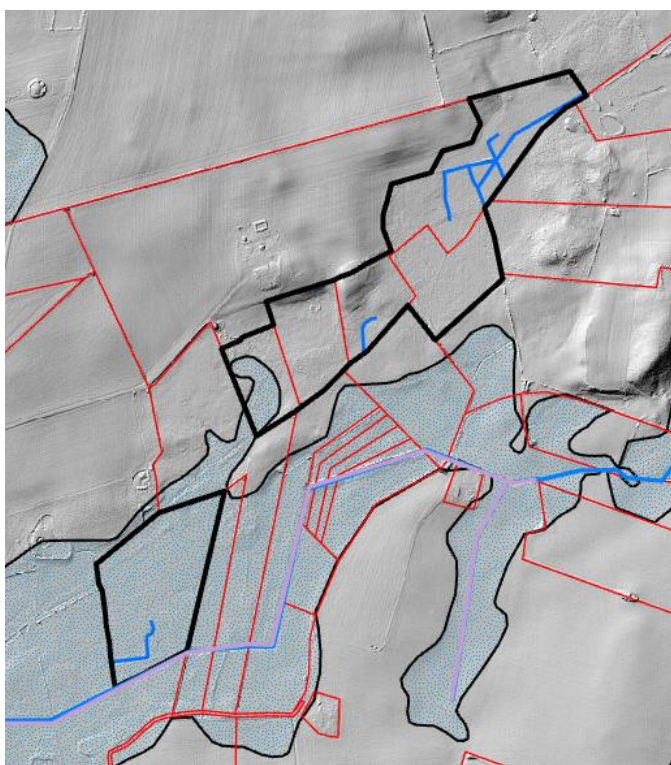
Exempel på skötselåtgärder för att motverka eventuella problem orsakade av klimatförändringar:

- Förflyttning av arter.
- Motverka igenväxning genom röjning, slåtter, bränning, förändrad betessäsong.

- Bevattning av utsatta grova ekar.
- Problem för betesdjur: säkrad dricksvattenförsörjning, solskydd, betesplanering/fållindelning.
- Bekämpande av främmande och invasiva arter.

3.5 Hydrologisk restaurering

Dikningsföretaget Karlabymosse år 1921 angränsar till naturreservatets sydvästra del. Inom naturreservatet finns ett antal markavvattningsanläggningar (diken). Vid en jämförelse med flygfoto år 1960 så är området mycket torrare idag, vilket missgynnar floran. Det är av mycket stor betydelse för den biologiska mångfalden att återvåta områden och försöka återfå så pass naturlig hydrologi som möjligt, med hänsyn tagen till omkring naturreservatet liggande mark. Hydrologisk utredning bör genomföras för att undersöka vilka diken som går att lägga igen utan att mark utanför naturreservatet påverkas negativt. I utbetald intrångsersättning till markägare har det ingått att låglänta områden kan bli blötare och därmed tappa ekonomiskt värde, vilket har ersatts ekonomiskt.

Figur 10 Lila linje utögr dikningsföretag. Blått område utgör båtadsområdet. Blåa sträck inom naturreservatet utgör kända diken

3.6 Populationsstärkande åtgärder

3.6.1 Åtgärder för art med skyddad uppgift

Förvaltaren behöver i samråd med markägarna/arrendatorerna vidta lämpliga åtgärder för art med skyddad uppgifts fortlevnad i området.

3.6.2 Åtgärder för Stor ögontröst (ÅGP-art)

Stor ögontröst är en hotad art (EN) och är fridlyst. För artens bevarande har ett särskilt åtgärdsprogram framtagits. Arten lever i hävdade kalkfuktängar och ibland i kalkkärr. Den är en ettårig halvparasit, en rotparasit. Den är senblommande och missgynnas av avbitning då fröproduktionen kan minska drastiskt. För att bidra till att bevara arten i Sverige behöver den insås i området. Insådd har tidigare skett i andra kalkfuktängar/rikkärr med gott resultat.

3.7 Forn- och kulturmiljövård

Vid ingrepp i fornlämning krävs tillstånd enligt kulturmiljölagen 2 kap. 1989:850, samråd ska ske med Länsstyrelsens kulturmiljöenhet innan åtgärd utförs. Det gäller till exempel vid röjningar då röjningsmaterial inte får läggas på fornlämning. I samband med avverkning av träd och utkörning av virke, inom fornlämning krävs samråd, detta för att det betraktas som ingrepp och risk för skada på fornlämning.

4 Specifika mål och skötselåtgärder för skötselområdena

Naturreservatet har delats in i tre olika skötselområden,

- Skötselområde 1 – Rikkärr
- Skötselområde 2 – Fukt- och kalkfuktäng
- Skötselområde 3 – Öppen betesmark

4.1 Skötselområde Rikkärr, cirka 3,3 hektar

4.1.1 Beskrivning

Större rikkärr (naturtypen extremrikkärr 7230) som är uppdelat på tre delområden. I skötselområdet finns en mosaik av extremrikkärr på mjukmatta och gräs-/starrvegetation på fastmatta. Mindre områden har mjukmatta utan vegetation. På vissa delar förekommer blekeutfällning.

I rikkärren växer bland annat småvänderot (VU), majviva (NT), majnycklar (NT), loppstarr (NT), ängsstarr (NT), tätört, näbbstarr, hirsstarr, vildlin, äkta ängsnycklar, slätterblomma, darrgräs, kärrknipprot och gräsull. Här växer även en art med skyddad uppgift, som har gått från talrik till minskande. Bottenskiktet utgörs bland annat av mossor som späd skorpionmossa, kalltuffmossa, korvskorpionmossa, kalkkammossa, stor skedmossa, guldspärrmossa, stor fickmossa, bandpraktmossa, kärrbryum, källgräsmossa, kärrspärrmossa och kalklungmossa.

I kärret finns en hög mångfald av snäckor med bland annat kalkkärrsgrynsnäcka (NT), smalgrynsnäcka (NT), kärrpuppsnäcka (NT), ängsdvärgsnäcka och strimgrynsnäcka. Flera av arterna är beroende av förekomst av sälgräs eller andra salixarter, då de får i sig kalk genom att äta bladen. Sotnätfjäril (NT) förekommer i området.

Fågellivet utgörs bland annat av tofsvipa (VU) och enkelbeckasin. Den sällsynta dvärgbeckasinen har setts i området.

Området hävdas främst med nöt och häst.

Länsstyrelsen har sedan år 2013 tillsammans med markägare inom ramen för Åtgärdsprogram för bevarande av rikkärr och våtmarkssatsningen, genomfört flera restaurerings och slåtteråtgärder.

Rikkärrs- och fuktängsområde inom fastigheten Gladsax 133:6 stängslades år 2022 och bete återupptogs efter att området legat ohävdad under flera år. Rikkärrsandelen uppgår här till cirka 0,7 hektar.

Ett delikat skötselbekymmer för rikkärrsarter är att de olika arterna vill ha olika störning med varierad mängd bete och slåtter, vilket kan vara en omöjlighet att uppfylla. Därför är det viktigt att samma hävd inte sker år in och år ut på samma yta utan en variation sker i tid och rum. I området finns många fällor som medför att det går att variera betestrycket. Det är viktigt att naturreservatsförvaltaren, markägare och arrendatorer har ett nära samarbete för att målen ska kunna uppnås.

Figur 11 Blommande majvivor. Foto Anette Persson

Figur 12 Extremt välhävdad tavig mark i rikkärr

Figur 13 Majviva (NT). Foto Anette Persson Figur 14 Majnycklar (NT). Foto Anette Persson

4.1.2 Bevarandemål

- Vällhävdad extremrikkärr bevuxet med för området typiska rikkärrsarter som majviva, tätört, slätterblomma, majnycklar, kärrknipprot och späd skorpionmossa.
- Art med skyddad uppgift ska finnas i rikkärrsområdena i en livskraftig och stabil population, innebärande cirka 200-300 individer.
- Hydrologin ska bevaras och återställas.
- Trubbtågsvegetationen ska hållas gles och inte tillåtas breda ut sig på andra arters bekostnad.
- Området ska i princip hållas fritt från buskar och träd, med undantag av enstaka lägre buskar av salix. Täckningsgraden bör ligga kring 1-2%. Höjden på buskarna bör ligga kring 1-1,5 meter (för att reducera skuggbild och ändå utgöra ett bra substrat för snäckor).
- Omfattande trampsador får ej uppkomma.

Bevarandemålen är ej uppnådda. Art med skyddad uppgift behöver öka i antal. Rikkärrsdelen inom fastigheten Gladsax 133:6 behöver restaureras. Högörtvegetationen med älggräs, sly och bladvass behöver reduceras kraftigt i området.

4.1.3 Restaureringsåtgärder

- Insådd av stor ögontröst (EN) i hela området får ske från andra rikkärr i Skåne, med målsättning av en population kring 500 plantor.
- Fortsatta försök att biotopoptimera, restaurera och sköta mark med art som har skyddad uppgift.

- Fortsätta uppdragning, rotfräsning eller avskärning av sly.
- Fortsätta slåtter av bladvass.
- Åtgärder som uppdragning av trubbtåg för att motverka att de tar över.

Figur 15 Den tydliga gränsen mellan hävdad och ohävdad

Figur 16 Ohävdad mark på fastigheten Gladsax 133:6

4.1.4 Skötselåtgärder

- Kontinuerligt borttagande av uppkommande sly, genom uppdragning, rotfräsning eller avskärning. Väljs avskärning kommer det behöva ske åtminstone varje år de närmsta två decennierna. Undantag ska göras för enstaka salixar ute i rikkärren, som tas bort när de blir för stora, för att ersättas av yngre plantor eller tidigare nedkapade salixar.
- Bete med nöt eller häst under tidsperioden 15 april till 30 november. Betesperiod och betestryck kan vid behov behöva anpassas till art med skyddad uppgift.
- Vid behov ska slåtter nyttjas som ett komplement till det befintliga betet. Allt avslaget material ska borttransporteras från naturreservatet.

4.2 Skötselområde Fukt- och kalkfuktäng: cirka 4,9 hektar

4.2.1 Beskrivning

Mosaik av fukt- och kalkfuktäng (naturtypen gräslågstarräng med kalkinslag 6410) med inslag av rikkärr (naturtypen extremrikkärr 7230). Naturtypen får minska till förmån för naturtypen rikkärr.

I området dominerar starrvegetation med inslag av bladvass, kärrspira, kabbeleka, vattenklöver, kärrtistel, sjöfräken, hirsstarr, gökblomster och darrgräs. Främst inom fastigheten Gladsax 133:6 finns sprängört som bör tas bort för att inte förgifta betesdjuren.

Fågellivet utgörs bland annat av tofsvipa (VU), buskskvätta (NT) och enkelbeckasin. Den sällsynta dvärgbeckasinen har setts i området. Tidigare har här funnits storspov (EN). Vintertid

syns ibland blå kärrhök (NT) och fjällvråk (NT) i området. Sävsparven (NT) kommer missgynnas och försvinna från området när bladvassen tas bort, likväl bedöms denna åtgärd vara nödvändig för att den skyddsvärda floran ska kunna bevaras.

4.2.2 Bevarandemål

- Öppen välhävdad fukt- och kalkfuktäng bevuxen med hävdgynnade arter, som till exempel darrgräs, gökblomster, kärrspira och hirsstarr.
- Förekomst av enstaka buskar av främst salix. Täckningsgraden bör ligga kring 1-2%. Höjden på buskarna bör ligga kring 1-1,5 meter (för att reducera skuggbild och ändå utgöra ett bra substrat för snäckor).
- Omfattande trampskador får ej uppkomma.
- Återställd hydrologi så långt möjligt.

Bevarandemålen är ej uppnådda på grund av mängden buskar och bladvass och att området är dränerat.

Figur 17 Uppväxande björk

4.2.3 Restaureringsåtgärder

- Kontinuerligt borttagande av uppkommande sly, genom uppdragning, rotfräsning eller avskärning. Väljs avskärning kommer det behöva ske åtminstone varje år de närmsta två decennierna.
- Vårbränning får ske i restaureringssyfte för att minska förna och mängden kväve.
- Hö från rikkärret sprids ut, för snabba på etableringen av kalkgynnade arter.
- Efter hydrologisk utredning igenläggning av möjliga avvattande diken.
- Uppdragning av sprängört.

4.2.4 Skötselåtgärder

- Fortsatt borttagande av sly och bladvass.
- Årlig bete med nöt och/eller häst under tidsperioden 15 april till 30 november.

4.3 Skötselområde Öppen betesmark: cirka 5,9 hektar

4.3.1 Beskrivning

Öppen frisk till torr betesmark som i en mosaik omgärdar skötselområdena rikkärr och fukt- och kalkfuktängen. I området förekommer med spridd variation arter som stagg, sommarfibbla (NT), jordtistel (NT), åkervädd, kärringtand, blodrot, gulmåra, brudbröd och liten blålocka. Vissa mer gödningspåverkade delar är betydligt mer artfattiga. Mängden buskar och träd (ask (VU), vitpil, björk, sälg, hagtorn och slån) är få och dessa står oftast i gränsen till naturreservatet. Inom området finns främst enstaka buskar av slån och hagtorn. Marken är oftast kraftigt stenbunden.

Fågellivet utgörs bland annat av stare (VU), gulspurv (NT) och sånglärka.

Figur 18 Extremt välhävdat mark

Figur 19 Öppen betesmark med ensam hagtorn

4.3.2 Bevarandemål

- Öppen välhävdat frisk till torr betesmark dominerad av hävdgynnade arter som till exempel stagg, mindre blålocka, gulmåra och jordtistel (NT).
- Området ska i princip hållas fritt från buskar och träd, med undantag av förekommande bryn med slån och hagtorn samt enstaka hagtornsbuskar och vildrosor ute i betesmarken. Täckningsgraden av buskar bör ligga kring 2-3%.

Bevarandemålen är ej uppnådda, då örtfloran bör återetableras över hela skötselområdet.

4.3.3 Restaureringsåtgärder

- Inom större delen av området bör återetablering av flora som stagg, mindre blålocka,

kärringtand, sommarfibbla (NT) och jordtistel (NT) ske. Detta sker enklast på hösten genom fläckvis nedmyllning av frön eller utsättning av plantor. Enstaka vildrosor och hagtornsbuskar bör få komma upp.

4.3.4 Skötselåtgärder

- Årlig bete med nöt och/eller häst under tidsperioden 15 april till 30 november.

6 Friluftsliv

6.1 Allmän inledning

Länsstyrelsen bedömer att områdets känsliga flora medför att området ej är lämpligt för ett ökat friluftsliv, varför några friluftsanläggningar ej är aktuella inom området.

6.2 Information

Inga informationstavlor är aktuella att sätta upp.

6.3 Parkering

Det ska ej göras någon parkering till området.

7 Jakt och fiske

Föreskrifterna C4 och C5 gäller ej för innehavare av jakträtten inom naturreservatet vid jakt och fångst av vilt i enlighet med jaktlagstiftningens bestämmelser.

8 Utmärkning av naturreservatets gränser

Gränsutmärkning ska utföras enligt Naturvårdsverkets anvisningar snarast efter att beslut om bildande av naturreservat har vunnit laga kraft. Gränsmarkeringar underhålls och förnyas vid behov. Miljövänligt material eftersträvas för gränsutmärkningsstolpar och skyltar.

9 Tillsyn

Länsstyrelsen ansvarar för regelbunden tillsyn av reservatet.

10 Dokumentation och uppföljning

10.1 Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder

Uppföljning av bevarandemål ska ske i enlighet med de anvisningar som Naturvårdsverket utfärdar. Skötseln av naturreservatet följs upp kontinuerligt så att bevarandemål och syfte

med naturreservatet uppnås. Länsstyrelsen ansvarar för uppföljning och avrapportering av skötselåtgärder. Dokumentation ska ske när anläggningar rustas upp eller nyanläggs.

10.2 Revidering av skötselplanen

Skötselplanen gäller tills vidare, dock kan uppföljning av bevarandemålen medföra att skötselåtgärder måste anpassas efter ny kunskap.

10.3 Uppföljning av kostnader

Görs årligen av den som enligt avtal ansvarar för skötseln. Avrapportering ska ske till Länsstyrelsen årligen.

11 Kostnadsansvar och prioriteringar

Om det utgår annan statlig ersättning för skötsel av marker, till exempel miljöersättning, ersättning för restaurering etc. kan inte föreslagna skötselåtgärder (eller motsvarande åtgärder) utföras eller finansieras av reservatsförvaltningen.

Tabell 1. Sammanfattning och prioritering av skötselplanens åtgärder. Prioritering inom intervall 1–3 där 1 är högsta prioritet att genomföra.

Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Genomförande av skötselområdenas mål	Kontinuerligt	Hela naturreservatet	Förvaltaren	1	Förvaltaren kan genom skötselavtal överföra ansvaret för vissa av ovanstående punkter.
Årligt bete med nöt eller häst	Betessäsongen 15 april till 30 november	Hela naturreservatet	Markägare/Arrendator	1	
Rotdra eller fräsa träd och buskar	Restaureringsfasen	Hela naturreservatet	Förvaltaren*	1	*eller den som uppbär miljöersättning
Hålla tillbaka igenväxningsvegetation träd, buskar och bladvass	Löpande	Hela naturreservatet	Markägare/Arrendator*	1	*på yta som miljöstöd ej sökts kan förvaltaren utföra åtgärden
Stödinplantering/insådd av för biotopen lämpliga arter	Vid behov	Hela naturreservatet	Förvaltaren	3	Lokal proveniens
Borttagande av invasiva och eller främmande arter samt sprängört	Löpande	Hela naturreservatet	Förvaltaren	2	Sprängört plockas bort av arrendatorn

Markskötsel

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Slåtter	Vid behov	Hela området	Förvaltaren	1	Materialet ska köras bort från naturreservatet
Vårbränning	Vid behov under restaureringsfasen	Fukt- och kalkfuktäng	Förvaltaren	3	-
Hydrologisk utredning	Snarast	-	Länsstyrelsen	1	-
Genomförande av restaurering av hydrologin	Snarast		Ej klarlagt	1	-
Övervakning av florans, faunans och svamparnas utveckling	Vid behov	Hela naturreservatet	Länsstyrelsen	3	-
Revidering av skötselplan	Vid behov	-	Länsstyrelsen	3	Vid behov
Uppföljning av bevarandemål och skötselåtgärder	Efter anvisningar från Naturvårdsverket	-	Länsstyrelsen	2	-
Tillsyn av naturreservatet	Löpande	-	Länsstyrelsen	3	Kontinuerligt

Anläggningar

Skötselåtgärd	Tidpunkt	Skötselområde	Kostnads- och åtgärdsansvarig	Prioritet	Upplysningar
Utmärkning av naturreservatets gränser	Snarast efter att beslutet trätt i laga kraft	-	Länsstyrelsen	1	Översyn vart 10:e år
Underhåll av stängsel	Vid behov	Hela naturreservatet	Markägare/Arrendator	1	
Ev nystängsling av nya fållor som bedömts viktiga för skötseln (ej ersättning av tidigare stängsel)	Vid behov	Rikkärr, Fukt- och kalkfuktäng	Förvaltaren	2	Stängslen tillfaller därefter markägaren om inget annat överenskommit

12 Rödlistade arter

Tabell 2. Förekomst av rödlistade arter inom naturreservatet

- rödlistade arter uppdelade enligt Artdatabankens kategorier: Nationellt utdöd (RE); Akut hotad (CR); Starkt hotad (EN); Sårbar (VU); Nära hotad (NT); Kunskapsbrist (DD), (Artdatabanken 2020)
- arter (ÅGP) som omfattas av Naturvårdsverkets åtgärdsprogram för hotade arter
- arter (EU) är de arter som för vilka Sverige ska peka ut Natura 2000-områden, det vill säga arter som är listade i EU:s fågeldirektiv (direktiv 79/409/EEG) bilaga 1, art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 2 eller listan över arter våtmarksfåglar som angetts förekomma inom Natura 2000-områden i Sverige
- arter (övriga EU) som är listade i EU:s art- och habitatdirektiv (direktiv 92/43/EEG) bilaga 4 omfattas av ett generellt artskydd

RE Nationellt utdöd	CR Akut hotad	EN Starkt hotad	VU Sårbar	NT Nära hotad	LC Livskraftig
------------------------	------------------	--------------------	--------------	------------------	-------------------

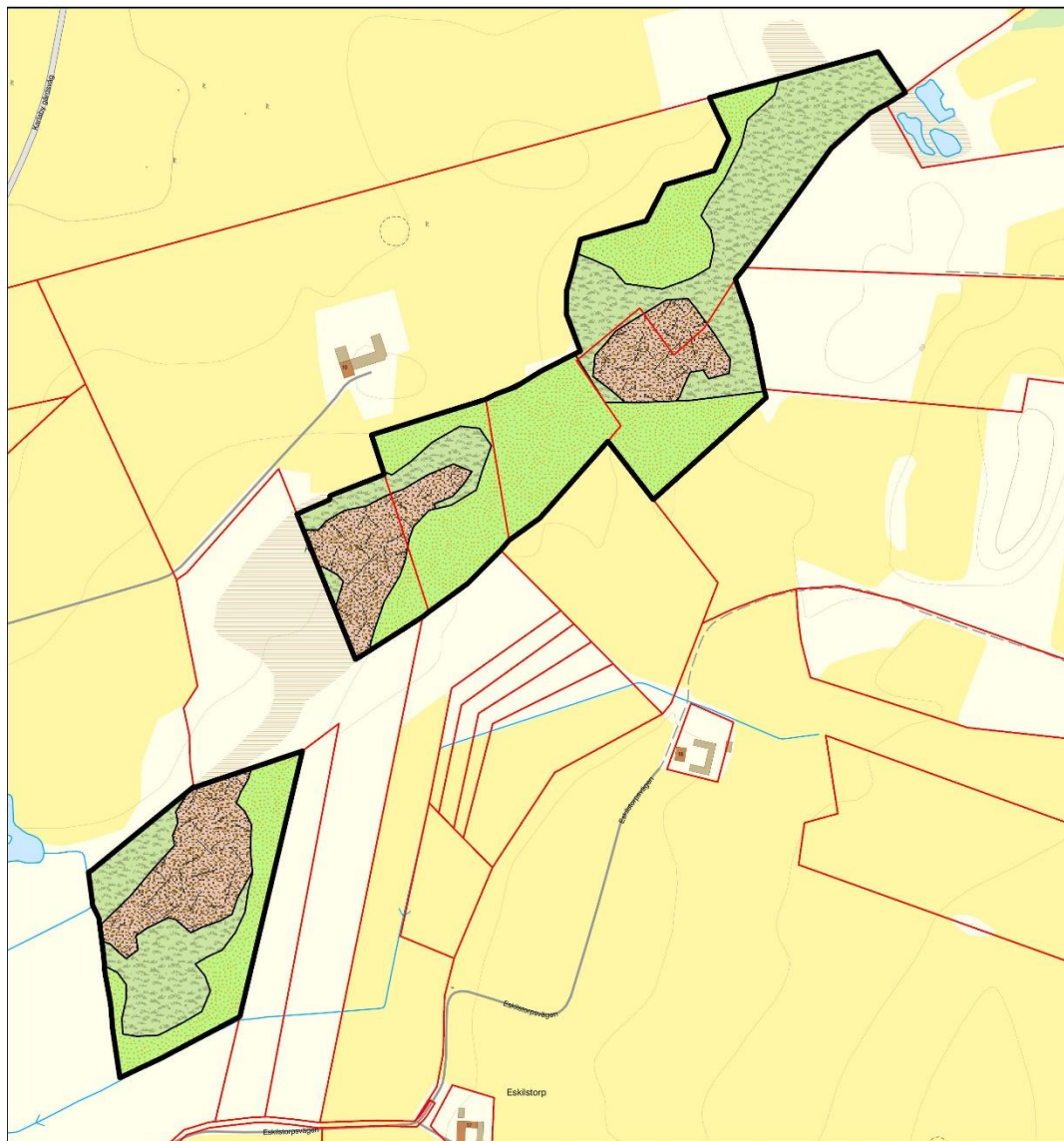
Tabell över rödlistade arterOrganismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Kärlväxter	Majviva	<i>Primula farinosa</i>	EN
Kärlväxter	Plattsäv	<i>Blysmus compressus</i>	VU
Kärlväxter	Källfräne	<i>Nasturtium officinale</i>	VU
Kärlväxter	Småvänderot	<i>Valeriana dioica</i>	VU
Kärlväxter	Loppstarr	<i>Carex pulicaris</i>	NT
Kärlväxter	Ängsskära	<i>Serratula tinctoria</i>	NT
Kärlväxter	Ängsstarr	<i>Carex hostiana</i>	NT
Kärlväxter	Sommarfibbla	<i>Leontodon hispidus</i>	NT
Kärlväxter	Majnycklar	<i>Dactylorhiza majalis</i>	NT
Kärlväxter	Källgräs	<i>Catabrosa aquatica</i>	NT
Kärlväxter	Jordtistel	<i>Cirsium acaule</i>	NT
Insekter	Sotnätjäril	<i>Melitaea diamina</i>	NT
Insekter	Svartryggig strömvapenfluga	<i>Oxycera pygmaea</i>	NT
Mollusker	Kalkkärrsgrynsnäcka	<i>Vertigo geyeri</i>	NT
Mollusker	Kärppuppsnäcka	<i>Pupilla alpicola pratensis</i>	NT
Fåglar	Storspov	<i>Numenius arquata</i>	EN
Fåglar	Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	VU
Fåglar	Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	VU
Fåglar	Rödvingetrast	<i>Turdus iliacus</i>	NT
Fåglar	Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	NT
Fåglar	Blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT
Fåglar	Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	NT
Fåglar	Fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT
Fåglar	Gulspurv	<i>Emberiza citrinella</i>	NT
Fåglar	Buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	NT
Fåglar	Svartvit flugsnappare	<i>Saxicola rubetra</i>	NT
Fåglar	Sävsparv	<i>Emberiza schoeniclus</i>	NT

Organismgrupp	Artnamn	Vetenskapligt namn	Hotkategori/ Annan fakta
Andra arter av intresse:	Större vattensalamander	<i>Triturus cristatus</i>	ÅGP / EU
Andra arter av intresse:	Lövgroda	<i>Hyla arborea</i>	ÅGP
Andra arter av intresse:	Slåtterblomma	<i>Parnassia palustris</i>	Sällsynt rikkärsart
Andra arter av intresse:	Vildlin	<i>Linum catharticum</i>	Sällsynt rikkärsart
Andra arter av intresse:	Sånglärka	<i>Alauda arvensis</i>	Tidigare rödlistad

13 Källor

- Skånes rikkärr, Länsstyrelsen i Skåne län, 2009:41
- Artportalen www.artportalen.se
- Artdatabankens artfaktablad <http://www.artdata.slu.se>
- Kulturmiljöprogram för Skåne, Kulturmiljöprogram för Skåne 2006, Länsstyrelsen i Skåne län
- Naturvårdsverket 2006. *Åtgärdsprogram för stor ögontröst*, 2006–2009. Naturvårdsverket
- Värdeutlåtande Svefa AB 2023
- Enskifte, 1820, 11-glad-7, Lantmäteriet
- Flygbild 1960, Lantmäteriet
- Flygbild 1975, Lantmäteriet
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet © Geodatasamverkan
- Grön infrastruktur i Skåne – nulägesbeskrivning 2020, Länsstyrelsen Skåne
- Naturvärdesöversikt - regionalt värdefulla områden för biologisk mångfald, Länsstyrelsen Skåne
- Värdeutlåtanden Svefa AB år 2023
- Enskifte, ägobyte 1820, 11-gla-7, Lantmäterimyndigheterna
- Häradsekonomiska kartan, 1926–34 Simrishamn 3–86, Rikets allmänna kartverks arkiv
- Flygbild från 1940, Lunds universitet
- Flygbild 1960, Lantmäteriets kartservice
- Flygbild 1975, Lantmäteriets kartservice
- Övriga kartor och bakgrundskartor, Lantmäteriet. © Lantmäteriet Geodatasamverkan

Bilaga A. Skötselområdeskarta

BILAGA A Skötselområden

 Naturreservatsgräns

Skötselområden

 Rikkärr

 Fukt- och kalkfuktäng

 Öppen betesmark

Skala 1:5000

0 0,13 0,25 0,5 Kilometers

Naturreseptet Karlaby mosse i Simrishamns kommun utgörs främst av ett rikkärr och en kalkfuktäng vilka utgör livsmiljö för flera hotade och sällsynta arter. Området är ej lämpat för friluftsliv och inga anläggningar för att underlätta friluftsliv finns i området.

En del i länsstyrelsens verksamhet är att skydda värdefull natur genom att bilda naturreseptat och upprätta skötselplaner.

Skötselplanen innehåller syftet med reseptatet, en markhistorisk beskrivning samt planerad markanvändning, mål och skötselåtgärder för området. Den innehåller också information om friluftsliv, samt om hur en framtida uppföljning av området är tänkt att ske.

Länsstyrelsen
Skåne

www.lansstyrelsen.se/skane

Bilaga 5. Inkomna yttranden

Tillhör beslut den 23 maj 2024 om bildande av naturreservatet Karlaby mosse i Simrishamns kommun, Skåne län

Trafikverket: Har inga synpunkter.

Ystad- Österlenregionens miljöförbund: Har inget att erinra.

SGU: Avstår från att yttra sig i ärendet, men hänvisar till bilagan istället. Av bilagan framgår följande: Sveriges geologiska undersökning (SGU) har i uppdrag från regeringen sedan 2024 att kartlägga malmpotentiella områden i landet. I regeringsuppdraget ingår undersökning och kartläggning av malmpotentiella områden samt inventering av mineralfyndigheter (inkl. äldre gruvhål). För att underlätta detta uppdrag skulle SGU vilja att det tydligt framgår av reservatsföreskrifterna att denna typ av verksamhet, när den utförs av statlig myndighet, ska tillåtas. Vi anser inte att det är uppenbart att ett sådant undantag finns. Detta undantag skulle vi vilja få in i föreskrifterna för det föreslagna naturreservatet. SGU:s kartläggning innebär i regel kartering av berggrund (viss provtagning och stenknackning), geokemisk provtagning (ca 2 prover per kvadratkilometer) och/eller geofysiska mark- eller flygmätningar. Dessa metoder ger obefintlig eller försumbar skada på mark och omgivning.

Länsstyrelsen: Anser att områdets begränsade geografiska utbredning och dess betydelse för natur-och friluftsliv bör medföra att nämnda undersökning lämpligare kan företas utanför området. Möjlighet finns att söka dispens för undersökningens utförande.

Telia Sverige AB Skanova Access AB: Har inget att erinra.

E.ON Energidistribution AB (E.ON): anser att det i första hand är lämpligast att en 3 meter brett kabelstråk utelämnas så att mellanspänningskabel på fastigheten Karlaby 13:1 ej berörs. Yrkanden Att det i undantagen från föreskrifter framgår att:
- *Det ska framgå i föreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas*

Bakgrund till yrkande – Anslutningsplikt Om det i framtiden blir aktuellt med förändring av elnätet och/eller nyanslutning inom eller i närheten av området, bör det framgå i reservatföreskrifterna att förändring av elnätet får tillståndsprövas. När en begäran om utökning av elnätet görs har E.ON har anslutningsplikt och kan inte neka en anslutning till elnätet.

Övrigt E.ON förutsätter att hänsyn tas till ovanstående synpunkter samt att vi i fortsättningen kan sköta om våra anläggningar enligt gällande föreskrifter och standarder.

Länsstyrelsen: Drift och underhåll av ledningar och anläggningar får ske i fortsättningen precis som det tidigare har skett, medförande att ni kan gräva inom det område ni behöver för åtkomst till er befintliga kabel. Nyanslutningar till befintligt elnät är en dispenspliktig verksamhet, då nyanslutningen kan innebära grävning eller annan åtgärd i inom naturreservatet. Slutligen torde det finnas goda möjligheter att ansluta nya abonnenter längs med ledningen, då naturreservatet är av en begränsad geografisk yta.

Lunds botaniska förening: Karlaby mosse har en mycket rik flora, som är viktig att bevara. Det är därför högvällovligt att området inrättas som naturreservat. Skötselplanen förefaller vara väl utarbetad för området, men jag kommenterar några detaljer.

På sida 8(12) är meningen ”I området har länsstyrelsen ett grundvattenrör för övervakning av grundvattennivån, detta område är från stängslat” ej begriplig. Menas kanske ”... frånstängslat”?

På sida 5 i skötselplanen står: ”— Hävd av området sker främst genom bete med nötkreatur och häst. I restaureringssyfte får bränning ske.

— Hävd av rikkärr sker genom slätter och bete med nötkreatur och häst.” Jag föreslår att den första punkten ändras till ”Hävd av betesmarker sker främst genom bete ...”.

Länsstyrelsen: Har förtydligat att området är ifrån stängslat. I övrigt behåller länsstyrelsen sin formulering då hela området (med undantag där grundvattenröret står) kommer att betas.

HUR MAN ÖVERKLAGAR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Mottagare

För att överklaga skriver ni till regeringen, Miljödepartementet.

Observera dock att ni ska skicka överklagandet till skane@lansstyrelsen.se eller till Länsstyrelsen Skåne, Miljöavdelningen, 205 15 MALMÖ.

Tid för överklagande

Överklagandet ska ha kommit in till Länsstyrelsen senast den **20 juni 2024**.

Om den som vill överklaga beslutet företräder det allmänna ska överklagandet dock ha kommit in tre veckor från den dag då beslutet meddelades.

Innehåll

Överklagandet ska vara skriftligt. I överklagandeskrivelsen ska ni ange:

- vilket beslut ni överklagar, beslutets datum och ärendenummer (diarienummer),
- på vilket sätt ni vill att beslutet ska ändras,
- er adress, telefonnummer och eventuell e-postadress,
- eventuella handlingar eller annat som stödjer er mening.

Ytterligare upplysningar

Behöver ni veta mer om hur ni ska göra kan ni ringa till Länsstyrelsen, telefon 010-224 10 00 (växel).